

Nijkerk *Natuurlijk*

Kwartaalblad voor leden en donateurs van IVN Nijkerk Nummer 3 - 2022

Zomer

Bestuur

Voorzitter	Maarten Oosterkamp	06-28 84 94 40 voorzitter@ivn-nijkerk.nl
Secretaris	vacant	secretaris@ivn-nijkerk.nl
Penningmeester	Ellie Kroon	06-13 07 63 39 penningmeester@ivn-nijkerk.nl
Algemeen lid	Ruud Verhoef	06-50 74 38 18 kraam@ivn-nijkerk.nl

Colofon

Nijkerk Natuurlijk is een uitgave van IVN-afdeling Nijkerk. Kopij en reacties kunt u uiterlijk tot **15 augustus 2022** sturen naar Egbert Woudenberg, nn@ivn-nijkerk.nl; tel. 06-43 48 39 27 (tekst zo mogelijk in Word aanleveren en **afbeeldingen los** bijleveren als JPG of TIFF).

Redactie:

Egbert Woudenberg (coördinator)
Hilda Blom
Janny Bosma
Arjan Kalee

Lay-out en productie:

Renea Grafisch, Nijkerk

Bezorging:

Bertine van den Berg
Hilda Blom
Tiny Meersma
Robin Nellestein
Marion Petrie
Anita de Raad
Jaap Schaap
Marinus van Tol
Wil van Winkoop
Dinie Vos

Foto op de voorkant:

De Koekoek, van Thea de Ruijter.
Een toelichting bij deze foto vindt u op pagina 8.

Nijkerk *Natuurlijk*

Jaargang 45; 2022 nr. 3 (Zomer)

Kwartaalblad voor leden en donateurs van IVN Nijkerk.

De afdeling IVN Nijkerk is opgericht op 14 maart 1977.

Secretariaat: Raadhuisstraat 29, 3861 KP Nijkerk,
secretaris@ivn-nijkerk.nl

Banknummer: NL32RABO0347864759 t.n.v. IVN Nijkerk

Ledenadministratie: Herman van Dasselaar, ledenadministrateur@ivn-nijkerk.nl

Lidmaatschap: lid € 24,00, donateur € 16,00, huisgenootlid € 12,00,
jeugd lid € 7,50 en cadeaulid € 15,00 per jaar

Website: www.ivn.nl/afdeling/nijkerk

Inhoudsopgave

Van het bestuur - <i>Vacatures IVN Nijkerk</i>	4
Historische moestuin zoekt enthousiaste vrijwilligers	5
Wie zijn de IVN'ers? - <i>Kennismaken met Hans Dekker</i>	6
De Koekoek - <i>bij de voorpagina</i>	8
Kleine witte kruisbloemigen	10
Voorjaarswandeling Landgoed Appel	14
In de bloemetjes	16
Bijzondere bomen	17
IVN Nijkerk op 'Beleef Slichtenhorst'	18
Uitnodiging nachtvlinders spotten op de Gervense Heide	21
Waar overwinteren slakken?	22
Werkgroepen	27

IVN is een landelijke organisatie die mensen lokaal bij de natuur betreft. Meer dan 20.000 ervaren vrijwilligers organiseren jaarlijks met veel passie en kennis talloze excursies, cursussen, wandelingen en tentoonstellingen. Zo komen veel mensen in contact met de natuur. En dat is nodig, want IVN is ervan overtuigd dat kennis van natuur, milieu en landschap de betrokkenheid vergroot. Door uw lidmaatschap ondersteunt u IVN Nijkerk.

VACATURES IVN NIJKERK:

Medebeheerder Facebook webpagina

Als medebeheerder van de Facebook webpagina van IVN Nijkerk plaats je af en toe berichten en draag je bij aan het actueel houden van de pagina.

Voor vragen en aanmelding:
Maarten Oosterkamp (06 - 2884 9440).

Bestuursleden

Het bestuur van IVN Nijkerk zoekt één of twee enthousiastelingen die meehelpen om de vereniging te besturen. Het is een mooie plek om ervaring op te doen met het bestuurswerk.

Voor informatie:
Maarten Oosterkamp (06 - 2884 9440).

HISTORISCHE MOESTUIN ZOEKT ENTHOUSIASTE VRIJWILLIGERS

Gelegen in een mooi park tussen Nijkerk en Putten ligt kasteel Oldenaller, gebouwd in 1655. Het kasteel is eigendom van Natuurmonumenten en wordt bewoond door een achttal wat oudere bewoners.

www.natuurmonumenten.nl/natuurgebieden/oldenaller/monument/kasteel-oldenaller

Naast het kasteel ligt een prachtige, eeuwenoude moestuin. De huidige bewoners hebben dringend behoefte aan versterking om de moestuin te laten floreren en te kunnen blijven onderhouden.

Vrijwilligers die graag in de natuur zijn en het fijn vinden om met hun handen in de grond te zitten zijn zeer welkom. Groene vingers zijn uiteraard meegenomen. Over inhoud en omvang van de inzet valt te praten. Dat kan variëren van het in gebruik nemen van één of meer moestuinbedden om zelf groente, fruit of bloemen te telen tot het af en toe een dagje komen meehelpen met het algemene onderhoud.

Voel je je aangesproken en/of heb je vragen?
wim.matthijssse@gmail.com
06 - 5373 6341

Wie zijn de Nijkerkse IVN'ers?

Kennismaken met...
Hans Dekker

Hans is druk. Onze afspraak moet tussendoor. Ik dacht dat je met pensioen was, Hans?

Dat klopt, maar stil zitten is er niet bij, zo blijkt. Hans heeft afgelopen jaren veel wandelexcursies geleid. Zelfs daar heeft hij nauwelijks tijd meer voor.

Hans blijkt een doe-lijst te hebben gemaakt voor na het pensioen. Met op nummer 1: ontbijtkok bij Van der Valk (in het weekend koekjes bakken samen met kinderen die er te gast zijn). En op nummer 2: natuurgidsen-opleiding bij IVN. Daarnaast vrijwilliger bij het Rode Kruis en vrijwilliger zwerfafval. De doe-lijst is er niet voor de sier. Hans heeft het allemaal opgepakt.

In een ver verleden was Hans in Bergen aan Zee bestuurslid bij de lokale IVN. Hij heeft destijds het natuurcentrum in het Parnassiapark mede opgezet. "Het bestaat nog steeds", zegt Hans niet zonder trots. Terecht trots, denk ik. Hans woont sinds 12 jaar in Nijkerk. In de spijtstijd van het leven was IVN bij Hans minder op de voorgrond. Slapend lid, zegt Hans. Jaja, denk ik, maar het bezige baasje heeft het nu wel weer flink te pakken. Hans is afgelopen najaar gestart met de natuurgidsen-opleiding.

We spreken elkaar om 9.00 uur, maar Hans heeft er al een paar uurtjes op zitten. Vanmorgen in polder Arkemheen geweest. Want dat prachtige gebied onderzoekt hij als cursist van de opleiding tot IVN-natuurgids. Meer dan een jaar lang. Met zijn vijven hebben ze voor dit gebied gekozen. Het is een opdracht waarin je alles wat je leert tijdens de opleiding toepast in het onderzoeksgebied.

Voorlopig hebben de 5 cursisten gekozen om 3 hoofdstukken te schrijven: vogels, water en weiland.

Het is een prachtig, maar kwetsbaar gebied, zegt Hans. Het is heel belangrijk om voorzichtig met dit gebied te zijn. Het is bijzonder hoe door samenwerking tussen verschillende partijen de natuur is hersteld. Maar dat kan ook zo weer

veranderen. Steeds meer mensen hebben de pracht van de polder ontdekt. Mooi natuurlijk, al die belangstelling, maar er zijn zorgen over het toenemend toerisme en het fietsverkeer. De grutto, tureluur en kievit zijn ontzettend kwetsbare vogels. Voor je het weet, is al het moois verdwenen.

Hans is erg enthousiast over de natuurgidsen-opleiding. Hij leert er veel over water, flora, fauna, bodem, historie en landschappen. Hij heeft ruim 45 jaar geleden de opleiding ook al eens gedaan. Die is wel veranderd in de loop der tijd vertelt Hans. Nu zit er zulk mooi en goed lesmateriaal bij, veel mooier dan vroeger. Telkens werk je met een andere groep mensen. Elke donderdagavond is er een lesavond. In groepen doen ze op zaterdagochtend hun praktijkopdrachten. Iedereen is druk met het leerproces. Het zijn goede en weldoordachte opdrachten.

Er zijn 5 lesblokken, deels gericht op theorie, deels gericht op educatie/ didactiek, kennisoverdracht en werken met groepen. Er zijn 5 docenten die de opleiding in hun vrije tijd verzorgen. Rien Loman is een van de docenten. Ze zijn in het najaar gestart met 24 mannen en vrouwen uit Nijkerk, Hoevelaken en omgeving Utrecht en Amersfoort. Er zijn afgelopen half jaar 5 mensen uitgevallen. Dat is niet zo vreemd, want het is behoorlijk pittig en tijdsintensief. Hans hoopt dat de resterende 19 cursisten de opleiding het komende jaar volhouden.

Wat hij gaat doen na de opleiding, begint zich nu zo'n beetje te vormen. Hans heeft als stageplaats gekozen voor de scholenwerkgroep. Deze week zijn ze bezig geweest met het lieveheersbeestjesproject. Dat is Hans enorm goed bevallen. Hij heeft zulke leuke reacties gekregen van leerlingen en docenten. Mensen kennen meestal het verhaal achter de lieveheersbeestjes niet. Als de lessencyclus over het lieveheersbeestje klaar is, willen de cursisten een stuk hierover schrijven in Nijkerk Natuurlijk.

Ik vertel Hans over de lieveheersbeestjes waarvan ik onlangs larven heb besteld als natuurlijke bladluisbestrijder in mijn tuin. Toch niet de Aziatische, vraagt Hans? Geen idee. Denk ik goed bezig te zijn, maar voor je het weet heb ik bijgedragen aan vermindering van de biodiversiteit. Want de Aziatische lieveheersbeestjes zijn exoten, die de inheemse soorten aan het verdringen zijn. Ze eten de larven van de inheemse soort namelijk op. Het zijn kannibalen, zegt Hans. Het zal toch niet? Heb ik de Aziatische lieveheersbeestjes besteld? Even opzoeken...pfff, gelukkig blij ik de inheemse soort te hebben besteld.

Terug naar de opleiding. De drie Nijkerkse IVN'ers die met de natuurgidsen-opleiding bezig zijn (Marieke, Renée en Hans) willen na de opleiding verder met de scholenwerkgroep. Er is met schoolkinderen zo veel leuks te doen: reigerbos, slootje vissen, boswandelingen, lieveheersbeestjesproject, vogelexcursies, planten inventariseren. Er zijn veel mogelijkheden. Als coördinator van de Boomfeestdag in Nijkerk lijkt het mij persoonlijk leuk om ook deze activiteit te verbinden aan de scholenwerkgroep, zodat de Boomfeestdag geen losstaand evenement is, maar dat we het integreren in het aanbod aan scholen in Nijkerk. We spreken af dat we samen de koppen bij elkaar steken. Het is vast niet ingewikkeld om er iets moois van te maken. Aan enthousiasme in ieder geval geen gebrek, stel ik blij vast.

Maarten Oosterkamp

De Koekoek - *bij de voorpagina*

Wat is het een mooie vogel de Koekoek. Vanaf begin mei is hij weer in Nederland en kan je de overbekende roep weer horen. Het zijn alleen de mannetjes die hun eigen naam roepen. De vrouwtjes hebben een ander geluid. De Koekoek hoor je meestal wel, maar zien is toch wat lastiger.

De Arkemheerpolder bij Nijkerk is een van de leefgebieden van de Koekoek in Nederland. In de Arkemheerpolder maak je grote kans om de Koekoek te zien. Met name in het gebied Delta Schuitenbeek zijn de Koekoeken actief. Ze speuren hier de rietkragen af op zoek naar een geschikt nest. Koekoeken leggen één of enkele eieren in de nesten van andere vogels, de zogeheten waardvogels. Met name de Kleine karekiet, de Heggenmus, Graspieper,

Witte en Gele kwikstaart zijn favoriet bij de Koekoek. Het vrouwtje legt haar eieren voornamelijk in het nest van eenzelfde vogel. Ze heeft dus een soort eigen waardvogel. De eieren die ze legt lijken op die van de waardvogel. Als een geschikt nest is gevonden haalt het vrouwtje een eitje van de waardvogel uit het nest en legt daarvoor in de plaats een ei. Het koekoeksjong werkt, wanneer deze uit het ei gekropen is, de overige eitjes uit het nest. De jonge Koekoek vliegt na ongeveer 20 dagen uit het nest en wordt dan nog een tijdje door de waardvogel gevoerd.

De waardvogel is een stuk kleiner dan het koekoeksjong. De waardvogel kan op de rug van het koekoeksjong landen om het te voeren.

Het verenkleed van de Koekoek doet

een beetje denken aan dat van een Sperwer. Daar is een reden voor. Wanneer een waardvogel het idee heeft een Sperwer te zien zal deze het nest verlaten. De Koekoek kan zo makkelijk bij het nest komen om daar een ei in te leggen.

Het gaat niet zo goed met de Koekoek. Mede hierom hadden Sovon en Vogelbescherming Nederland 2017 uitgeroepen als het jaar van de Koekoek. Een van de doelen is het achterhalen van de oorzaak (red.: Onderzoek naar de achteruitgang van de Koekoek in relatie tot vervroegde vogeltrek van de waardvogels door warmer klimaat, afname van rupsen/leefgebied/waardvogels en grootschalige intensieve landbouw leverden geen eenduidige meetresultaten op).

Er zijn bepaalde gebieden waar het minder goed gaat dan in andere gebieden. In de Arkemheerpolder gaat het redelijk goed met de Koekoek. Hier is sprake van een lichte toename ten opzichte van broedvogelatlas 1998-2000.

Wanneer je de Koekoek hoort loont het om te gaan speuren waar hij dan zit. Vaak zit hij op een kale tak. In de Arkemheerpolder zie je ze veel op en neer vliegen, maar je kan ze ook zomaar op een paaltje tegen komen. Je moet dan wel daadwerkelijk er op uit gaan. Hoe vaker je gaat hoe groter de kans.

Thea de Ruijter

KLEINE WITTE KRUISBLOEMIGEN

Tekst en tekeningen Bram van Vliet

Kruisbloemigen zijn een plantenfamilie die vier kroonblaadjes hebben, die als een kruisje tegenover elkaar staan. Een heel bekende is bijvoorbeeld de Pinksterbloem.

In april bloeit een viertal kleine witte kruisbloemigen, die wel eens verwarring geven. Ze komen algemeen voor, juist in de bebouwde omgeving.

1. Het Herderstasje

Eenvoudig te herkennen aan de driehoekige vruchten, die de vorm van een herderstas zouden hebben. Heeft de plant nog geen vruchten, dan wordt het lastiger want hij is nogal variabel. Bloeit het hele jaar door.

2. De Vroegeling

Een echte voorjaarsbloeiër, klein en onopvallend, maar waar ze massaal staan vormen ze een witte waas op de bodem. De vruchten zijn eivormig. De vier kroonblaadjes zijn diep ingesneden, zodat het lijkt of het er acht zijn.

3. De Zandraket

De vruchten zijn lang en smal en staan wijd uit. Een rozet van eenvoudige blaadjes en enkele blaadjes langs de stengel.

4. De Kleine veldkers

Heeft ook lange smalle vruchten, maar die liggen tegen de stengel aan en steken boven de bloemen uit. De blaadjes van het rozet zijn samengesteld, dat betekent dat ze uit meerdere blaadjes bestaan.

In een schema ziet het er zo uit:

	<i>vrucht</i>	<i>blad</i>	<i>bloem</i>
Herderstasje	driehoekig	variabel, van diep ingesneden tot bijna gaafrandig	vier 'gewone' kroonblaadjes
Vroegeling	eivormig	rozet van enkelvoudige blaadjes	elk kroonblaadje is diep ingesneden
Zandraket	lang en smal	rozet van enkelvoudige blaadjes	vier 'gewone' kroonblaadjes
Kleine veldkers	lang en smal	samengestelde blaadjes	vier 'gewone' kroonblaadjes

Herderstasje

Vroegeling

Zandraket

Kleine veldkers

Wit hongerbloempje

Deens lepelblad

Er zijn natuurlijk meer kruisbloemigen met witte bloemen, maar die kom je niet zo gauw tegen.

Bijvoorbeeld de **Bosveldkers**. Lijkt veel op de Kleine veldkers, maar de vruchten staan wijd uit.

Het **Wit hongerbloempje** heeft net zulke vruchten als de Vroegeling, maar heeft gezaagde bladeren en ook bladeren langs de stengel. Bovendien is het Hongerbloempje behoorlijk zeldzaam.

Langs de randen van de rijkswegen groeit en bloeit in april het **Deens lepelblad**, ook met kleine witte bloemen. Het is een plantje van de kust dat tegen zilte omstandigheden kan. Door de in de winter gestrooide pekkel komt hij nu massaal langs de rijkswegen en ook wel andere wegen voor.

Wel algemeen is **Look-zonder-look**, maar dat is een zeer forse plant die naar uien ruikt.

Arie van den Berg

Als we in en rondom Nijkerk wandelen of fietsen komen we altijd wel plekken tegen die de moeite waard zijn om te fotograferen.

Deze foto is gemaakt door Willy Klok en is genomen aan de Paasbosweg, richting de Haan, Slichtenhorsterweg.

Je kunt overal tanken maar sparen voor IVN Nijkerk doe je alléén bij

Bij iedere liter brandstof wordt 2 cent gereserveerd
voor de natuurvereniging IVN.
GEWOON DOEN

MOS bv

verenigingsmanagement,
secretariaat, financiële
administratie,
communicatie en advies

www.mos-net.nl

MOS Select bv

werving en selectie,
detachering,
uitzenden

www.mosselekt.nl

MOS Events bv

evenementen,
congressen, workshops

www.mosevents.nl

Postbus 1058 - 3860 BB Nijkerk - Tel: 033 - 247 34 00
E: mos@mos-net.nl - W: www.mos-net.nl

Sanitair
Alle merken kranen
Onderdelen voor kranen
Gashaarden
Elektra
PVC afvoer
Badkameraccessoires
Dakbedekkingsmaterialen

Ohmstraat 1, 3861 NB Nijkerk
(033) 245 14 72

Voor bedrijven en particulieren
Openingsdagen en overige
informatie vindt u op:
www.van-dasselaar.nl

Voorjaarswandeling Landgoed Appel

Eind 2021 ging de geplande winterwandeling door Landgoed Appel helaas niet door in verband met de coronamaatregelen. Maar op een mooie zondagmorgen 13 maart kon de wandeling alsnog plaatsvinden.

In twee groepen, met als gidsen Gijs, Petra en Rien vertrekken wij vanaf de verzamelplek op de Appelsestraat. Anja trakteert iedereen voor vertrek op een lekkere plak cake.

Onderweg vertelt Rien over het ontstaan van de Dekzandruggen :

"Dekzandruggen zijn opgestoven hoogten die kort na de laatste ijstijd zijn ontstaan. Toen het klimaat na de ijstijd wat milder werd en er vegetatie op de dekzanddeken groeide, werd zand vanuit de omgeving opgestoven door de wind en vastgehouden door de begroeiing. Hierdoor zijn langgerekte dekzandruggen ontstaan."

Verder lopend langs de Appelsche Beek, verbazen we ons over de helderheid van het water, en worden we gewezen op de Moerascypressen. Deze kreeg Dhr. van Beuningen, mede-eigenaar van landgoed Appel, op zijn 60e verjaardag kado. Voor ons een leuk weetje. Deze boom komt van oorsprong uit Californië en kan wel 35 meter hoog groeien.

De route vervolgt langs boerderij de A-Hof, ooit een boerderij die jarenlang in bezit was van een klooster in Elten, Duitsland. Kloostergoederen werden bestuurd door een kellenaar, een soort rentmeester, die in kloosterhof Kemna woonde. Dit klooster was omringd door een gracht en heeft er tot 1850 gestaan. Van dit klooster is vrijwel niets meer over. Waarschijnlijk wel een STEEN, en die vonden wij.

Tot 1937 was er in dit gebied een spoorlijntje, genoemd het Kippenlijntje dat liep van Ede naar Nijkerk tot aan de Arkervaart in het centrum van Nijkerk. Het laatste deel is bij Nijkerkers bekend als Havenlijn.

Na een kleine klim komen we op de randwal met een prachtig uitzicht over de landerijen en boerderij De Oostereng. De randwal van 5 meter hoog is ontstaan door opstuivend zand van afgeplagde heidevelden. Het stuifzand werd opgevangen en vastgehouden door de houtwal.

Het pad verder volgend zien we sporen van dassen. De oversteek naar de onverharde Woudweg komt langs een mysterieus bosje dat eerder uit 33 Amerikaanse eiken bestond. Door een windval en hevige storm in 2016 zijn er nog maar 27 overgebleven. Het vermoeden is dat dit bosje een pestbosje is: een begraafplaats voor vee wat dood was gegaan aan veepest of miltvuur. Opgraven is riskant omdat de miltvuurbacterie meer dan 100 jaar actief kan blijven.

Van Zakjesdragers hebben we nog nooit gehoord, maar na goed zoeken vonden we de kleine insecten op een beukenboom (red.: Zakjesdragers behoren tot de Microvlinders, de zakdragerrupsen dragen hun zelfgemaakte verpoppingscocon (van spinsel en takjes) bij zich en maken die steeds groter (max. 1-2 cm). De meeste vrouwtjes hebben geen vleugels en verblijven hun hele leven in de zak waarin ze zijn ontpopt, wachtend op een mannetje, die ze lokt met feromonen. Ze wordt opgegeten door de uitgekomen rupsen).

Iets verderop verscholen in de natuur ligt de Koeplas, een nostalgisch mooi plekje waar vroeger zwemles aan lokale bewoners werd gegeven. Langs de oevers groeit onder andere Klokjesgentiaan en Kleine zonnedauw (red.: kwetsbare plantjes die bescherming nodig hebben).

Het gebied waar de wandeling doorheen gaat is erg drassig. Op de terugweg richting het eindpunt krijgen we uitleg over Rabatten bij de Akkerweg. Rabatten zijn langwerpige grondophogingen gelegen tussen greppels, de grond van de uitgegraven greppels wordt gebruikt om het rabat mee op te hogen. Zo heb je wat hoger gelegen droge stroken voor bosbouw en tegelijk greppels voor afwatering.

Flakbij de skaapskooi treffen we de andere groep en gezamenlijk lopen we naar het eindpunt waar we gastvrij worden ontvangen door familie van der Vliet voor een heerlijke lunch in de zon in een open kapschuur met prachtig uitzicht over de omgeving.

We genieten altijd heel erg van de gezellige en leerzame wandelingen welke door IVN georganiseerd worden.

Anja de Greef en Henriette Mulder

In de bloemetjes

Bep Vink bracht ruim 20 jaar Nijkerk Natuurlijk op de fiets rond. Dit jaar is aan die periode een einde gekomen.

Bep, namens alle leden van IVN Nijkerk:

Heel hartelijk dank!

*Maarten Oosterkamp,
voorzitter*

BIJZONDERE BOMEN

Zo nu en dan kom je als IVN'er op bijzondere plekjes. Waar je dan bijzondere bomen mag bewonderen.

Zo troffen we het afgelopen voorjaar in een particuliere tuin een schitterende Zakdoekjesboom aan. De Zakdoekjes of ook wel Vaantjesboom genoemd (*Davidia involucrata* var. *Vilmoriniana*) komt oorspronkelijk uit West-China en is daar in 1867 ontdekt door de Franse missionaris Père David.

Pas in 1897 zijn de eerste zaden van deze boom naar Europa gebracht en is deze boom hier door kwekers verder in productie gebracht. Van de eerste 37 zaden ontkiemde er maar ééntje.

De Zakdoekjesboom of Vaantjesboom dankt zijn naam aan de prachtige witte bloemen die op zakdoekjes gelijken. De boom draagt 3 cm grote steenvruchten aan een lange steel.

De boom is eenhuizig en dit betekent dat er aan één en dezelfde boom mannelijke en vrouwelijke bloemen zitten. De boom houdt van een vochtige voedzame bodem en kan slecht tegen verharding (groeiplaats

in bestrating). De boom is ook niet volledig winterhard. Deze boom is een prachtige parkboom. De boom wordt in Nederland 12-15 meter hoog en verlangt een zonnig beschutte standplaats.

Rien Loman

IVN NIJKERK OP 'BELEEF SLICHTENHORST'

Op 7 mei was IVN Nijkerk present op 'Beleef Slichtenhorst' van de stichting Buurtschap Slichtenhorst. De stichting had deze dag georganiseerd omdat de gemeente Nijkerk op termijn plannen heeft om in het gebied te bouwen en een rondweg aan te leggen!

Tijd om het gebied onder de aandacht te brengen! Want het is belangrijk dat de oude boerderijen, het prachtige, landelijke gebied en de rustige ligging van Landgoed Slichtenhorst bewaard blijven. De dag werd druk bezocht en was zo een succes voor de stichting.

Het IVN stond er met een kraam, samen met de werkgroep 'natuurlijk proeven' en heeft drie wandelingen (ruim 80 mensen) dwars door het gebied langs de Brede Beek gelopen. Zo konden wij de bijzondere natuur, de historische betekenis van Landgoed Slichtenhorst en die van de Brede Beek en omgeving onder de aandacht brengen.

De uilenwerkgroep uit Nijkerkerveen was er ook en daar was veel belangstelling voor. Enkele mensen hadden interesse om een uilenkast op hun erf te plaatsen.

Deze zomer wordt er nog een extra wandeling langs de Brede Beek gelopen, als u interesse heeft geeft u zich dan op bij het bestuur van de stichting Buurtschap Slichtenhorst, het e-mailadres is buurtschapslichtenhorst@gmail.com

Arjan van Slooten

Heiweg 34
3794 MP De Glind
Tel: 06-23769164
www.gertdavelaar.nl
info@gertdavelaar.nl

Welkom bij Albert Heijn Nijkerk.

Openingstijden:

maandag t/m zaterdag 07.00 - 22.00 uur
zondag 08.00 - 22.00 uur

Dat is het *lekkere* van...
Albert Heijn Van den Tweel

Frieswijkstraat 72 - Nijkerk

ivn natuur
educatie

BOUW
BULDERWEG *hoveniersbedrijf*

Hoveniers Aanleg

Hoveniers Onderhoud

Boomtechniek

Schoolpleinen

Flora en Fauna

Bouw Bulderweg Hoveniersbedrijf
Duifhuis 34
3862 JG Nijkerk

Tel: 033 245 41 86
Mobiel: 06 53 302 663

FF SOLUTIONS

*oplossingen flora & fauna
binnen het wettelijke kader*

Onderdeel van:
R.I.-Buitenbouw B.V.

www.ri-buitenbouw.nl

Uitnodiging nachtvlinders spotten op de Gervense Heide

Nachtvlinders? Wat zijn dat nou weer?

Je hebt dag- maar ook nachtvlinders en van alles er tussen in.

Nachtvlinders met namen als Spinneruil, Gestreepte goudspanner, Huismoeder, Tandvlinder of Venstervlekje....

Er gaat een onbekende wereld voor je open en dat in het donker op een mooie zomeravond!

Rood weeskind

Wil je er meer van weten? Kom dan op 15 juli as. naar de excursie op de Gervense Heide. Willem en Jacolien Oosterhof zijn experts en vertellen er je van alles over. Nachtvlinders spot je gemakkelijk met een lamp of met lekker veel zoete stroop. Willem weet precies hoe dat moet.

We verzamelen vanaf 22.30 uur op camping De Gervense Heide, Hevelschutterweg 6 te Putten. Eerst een kopje koffie en dan kan het beginnen..... De excursie begint om 23.00 uur tot ongeveer 02.00 uur. EN, neem een stoeltje mee om lekker te zitten en een dekentje voor als het wat fris zou worden, maar ... het kan niet te fris zijn want daar houden de vlinders niet van. Eigenlijk zijn de nachtvlinders wel erg verwende vlinders....

We rekenen op een mooie avond/nacht. Alleen als het regent of hard waait gaat het niet door, dan blijven de vlinders lekker schuilen en zien we niets.

De kosten bedragen € 7,50 per persoon en zijn bij aanvang contant te voldoen. Dit is inclusief koffie, drankje en versnaperingen tijdens de avond. Geheel verzorgd dus.

Er is een maximum van 35 deelnemers. Graag vooraf opgeven via de mail ivnnijkerkexcursie@gmail.com zodat we het kunnen laten weten als de excursie door het weer (regen, wind) onverhoopt niet door kan gaan. Dus geef je op, wij hebben er zin in!

IVN-Nijkerk

Contact via mail ivnnijkerkexcursie@gmail.com

Arjan van Slooten

Waar overwinteren slakken?

Segrijnslak

Van de Segrijnslak, die in onze tuin voorkomt, weet ik waar ze overwinteren, namelijk onder de vlonder. Er zaten ongeveer veertig slakken van klein tot groot onder de vlonder in een groepje tegen de stenen wand geplakt. Meestal overwinteren ze in groepen, waarschijnlijk omdat ze een plek hebben gevonden die het meest gunstig is wat betreft temperatuur, vochtigheid en veiligheid en niet zozeer voor de gezelligheid.

Slakkenvraat

Slakken heb ik ongeveer dertig jaar rustig hun gang laten gaan maar op een gegeven moment vraten ze teveel van mijn planten op en moest ik ze wegvangen. Dat ging zo: met een zaklamp 's nachts op

mijn hurken in de tuin op zoek naar de slakken, zowel Segrijnslakken als naaktslakken. Ik heb er denk ik zo'n vijfhonderd gevangen en, lieve IVN'ers, ze uitgezet een heel eind van mijn tuin waar ze geen schade konden toebrengen. Het parool van ons als natuurliefhebbers is leven en laten leven. Hoewel: als natuurliefhebber is het wel moeilijk om van Segrijnslakken te houden. Ze

Slanke barnsteenslak

Fraaie jachthorenslak

eten voornamelijk jonge blaadjes van bijzondere planten en ontkiemend zaaigoed. En dat gebeurt allemaal 's nachts als de tuinier ligt te dutten. Mijn fantastisch mooie herfstasters zouden totaal verdwenen zijn als ik niet op tijd door had gehad dat vele tientallen slakken het voorzien hadden op de jonge blaadjes. Het meest bijzonder is dat de Segrijnslak dol is op de bladeren van de Hosta. Ik heb al vele mensen verbaasd door Segrijnslakken weg te plukken uit de grond onder hun Hosta.

Segrijnslakken kweken

De Segrijnslak (*Cornu aspersum*) wordt ook wel de Kleine wijngaardslak genoemd. Wijngaardslakken en Segrijnslakken zijn een lekkernij. Vooral in Frankrijk worden ze veel gegeten (smaakt naar eiwit en is met wat knoflook vele malen smakelijker dan het eiwit van een kip ei). Ook de eitjes zijn een bijzondere lekkernij. In Nederland zijn een paar kwekerijen. Ik heb ook geprobeerd Segrijnslakken te kweken. Ik had daarvoor een mooi boek gekregen. Helaas, de kweek mislukte, waarschijnlijk door één of andere besmettelijke ziekte. Ik gaf meteen de moed op.

Voortplanting

Slakken zijn hermafrodiet, dat wil zeggen dat ze zowel mannelijk als vrouwelijk zijn. Bij de paring wisselen ze met hun partner de zaadcellen uit. De eitjes, zo'n veertig tot honderd, worden in de grond gelegd. Ze zijn een paar millimeter dik en wit van kleur. Na ongeveer veertien dagen komen ze boven de grond, tenminste als de omstandigheden gunstig zijn.

Grofgeribde grasslak

Overwinteren

In de winter is er geen voedsel voor de meeste slakken te vinden. De temperatuur is dan ook ongunstig. Ze houden een winterslaap van ongeveer drie maanden. De ingang van zijn huisje wordt afgesloten met een dekseltje dat voor een belangrijk deel uit kalk en slijm bestaat. Hierin zit een kleine opening waardoor de ademhaling plaats vindt. Zodra de temperatuur en de vochtigheidsgraad toenemen wordt het dekseltje afgeworpen en wordt de slak actief.

Heideslak

Vijanden

De Segrijnslak heeft heel wat vijanden: muizen, vogels, egels, ratten en dergelijke. Echter: bij proeven die ik gedaan heb met egels bleek dat slakken alleen maar gegeten worden als er niets anders voorhanden is.

Gelukkig wordt onze tuin regelmatig door een Zanglijster bezocht. Zoals bijna iedereen weet heeft deze vogel een smidse: op een bepaalde steen wordt het huisje van de Segrijnslak kapot geslagen.

Helaas: door het grote reproductie vermogen van de slak kan deze lijster

Gewone barnsteenslak

de slak bij lange na niet uitroeien in onze tuin.

Op internet kun je vinden hoe het mogelijk is om de schade die slakken aanbrengen te beperken. Ik heb al die mogelijkheden uit geprobeerd: eierdoppen, koffiedik, bepaalde planten en dergelijke maar het hielp niets. Het enige wat echt hielp was vers bier in een potje maar daar verdrinken alleen de naaktslakken

Glanzende agaathoren

in. De Segrijnslakken gaan naar deze kroeg, drinken zich een delirium en schuiven daarna weer rustig naar hun slaapplek. Zelfs als ze dronken in de sloot belanden, zien ze soms kans om naar de oever te kruipen. Ook al zijn het geen waterslakken: ze kunnen een behoorlijke poos onder water verblijven.

Het enig werkende middel is wegvangen met de hand. Het meeste succes om slakken te vangen is met een zaklamp 's nachts als het regent.

Bolle duinslak

Padden en kikkers eten volgens internet slakken. Ook hier klopt weinig van. Ik kweek zowel kikkers, vele duizenden per jaar, als padden, waarschijnlijk vele honderden per jaar, maar in mijn tuin krioelt het van de vele kleine naaktslakjes, die ook 's winters aan de planten vreten.

Nut slakken

Natuurlijk zijn slakken in hun algemeenheid nuttig. Ze zijn eiwitrijk voedsel voor allerlei soorten dieren en zorgen voor kalk in de bodem. Bovendien zijn er slakkensoorten, en wel de meeste, die het dode plantenmateriaal opeten, verteren en met hun mest de grond verrijken.

Eigenlijk is de Segrijnslak een uitheemse, dus exotische diersoort, die hier niet echt thuis hoort en te weinig vijanden heeft waardoor deze soort zo hier en daar een ware plaag kan vormen. Maar volgens biologen komt dat doordat wij groenten en andere planten kweken die wij lekker en mooi vinden maar de slak ook. Deze planten hebben niet de smaak die door slakken vies gevonden wordt. En zo zien we weer: niet de natuur maar de mens is de oorzaak, dat daar iets mis gaat.

Leendert de Boer

de Bibliotheek
Gemeente Nijkerk
brengt je verder!

Leen boeken/tijdschriften over tuinieren
bij de Bibliotheek! www.bibliotheeknijkerk.nl

Bulderweg 16
3862 PK Nijkerk
tel: 06-224 00 523
e-mail: info@bokkers-verhuur.nl

VAN DER GOOT
J U W E L I E R S

Familiebedrijf sinds 1921

Uw juwelier voor
bijzondere sieraden met oog
voor eerlijke en natuurlijke
materialen.

*Plein 13 in Nijkerk
033-2451521*

Vakmanschap - Service - Kwaliteit

Werkgroepen

Advertenties	Rien Loman	033 - 246 18 54 advertenties@ivn-nijkerk.nl
Boomfeest	Maarten Oosterkamp	06 - 28 84 94 40 boomfeest@ivn-nijkerk.nl
Communicatie en PR	Ruud Verhoef	06 - 50 74 38 18 pr@ivn-nijkerk.nl
Energie Strategie	Arjan van Slooten	06 - 36 38 40 06
Fotowerkgroep	Petra Heidinger	fotowerkgroep@ivn-nijkerk.nl
Gidsen en excursies	Ruud Verhoef	06 - 50 74 38 18 gidsenwerkgroep@ivn-nijkerk.nl
Hoogstambrigade	Rien Loman	06 - 25 08 18 05 hoogstambrigade@ivn-nijkerk.nl
Kraam IVN-Nijkerk	Ruud Verhoef	06 - 50 74 38 18 kraamivn@ivn-nijkerk.nl
Landschapsbeheer	Rien Loman	033 - 246 18 54 landschapsbeheer@ivn-nijkerk.nl
Natuurlijk Proeven	Elly Kuijt	06 - 22 23 28 68 ellykuyt@gmail.com
Natuurouders	Arjan van Slooten	natuurouders@ivn-nijkerk.nl
Nieuwsbrief	Herman van Dasselaar en Jorieke Linnenkamp	pr@ivn-nijkerk.nl
Nijkerk Natuurlijk	Egbert Woudenberg	06 - 43 48 39 27 nn@ivn-nijkerk.nl
Planten	Arjan Kalee	plantenwerkgroep@ivn-nijkerk.nl
Scholen	Ruud Verhoef	06 - 50 74 38 18 scholenwerkgroep@ivn-nijkerk.nl
Vogels	Jan Wouda	033 - 844 40 93 vogelwerkgroep@ivn-nijkerk.nl
Website	Ruud van Veenschoten	06 - 81 33 26 28 webmaster@ivn-nijkerk.nl

**VAN
DER
GOOT**

OPTICIENS

EEN KLASSE OP ZICH
EL SWAROVISION. VERREKIJERS MET SUPERIEURE TECHNOLOGIE

IVN leden krijgen 15% korting op aanschaf van verrekijker
of telescoop van Swarovski, Zeiss of Bynolyt.

Plein 15 - Nijkerk

EL
GRENZELOZE
PERFECTIE

SEE THE UNSEEN

